

ADDITAMENTUM.

Codex Laudunensis 81, e quo M. F. Ravaissen v. cl. Joannis Scoti Commentarium in S. Evangelium secundum Joannem minus accurate edidit, cum sero in manus meas venerit, varietatem lectionis totam diligentissime hoc loco describendam curavi. Praeterea ejusdem Commentarii fragmentum codicis calci subjectum, quod ille neglexerat, adjiciendum esse putavi. Varias lectiones varietate characterum distinxi.

I.

VARIAE LECTIONES

IN

JOANNIS SCOTI COMMENTARIUM IN S. EVANGELIUM SECUNDUM JOANNEM.

Ad fidem codicis ms. 81 bibl. Laudunensis.

- Col. 298 l. 8 ut per ipsum ascenderet homo in A Deum. *Haec evangelica sententia proloquiorum mors recurrit.* Sicut enim dicimus: Verbum caro factum est, ita possumus dicere: et caro Verbum facta est. Et habitavit in nobis, hoc est, conversatum cet. (*Et Verbum caro factum est, haec — recurrit l. 19. 11. 12 desunt in codice.*) l. 40 sed *subsistentiae* declarat.
- Col. 301 l. 19 sed de *tota* Trinitate. l. 26 incunctanter *asserit*. l. 41 *dicatur de* deest in codice. l. 43 qui semper.
- Col. 302 l. 13 hoc est in divinis apparitionibus. l. 18 Item *virtutes purgatissimarum*. l. 31 in *sinū*. l. 34 *Ille* enarravit.
- Col. 303 l. 1 *doctrinā et manifestationē*. l. 13 ab *Jerosolymis et cetera*. Et est ordo. l. 29 Helias es tu? B *Dicit: Non sum (Et om. cod.).* l. 31 virtute *Heliae* veni.
- Col. 304 l. 2 *humanam subsistentiam* consideravit.
- Col. 505 l. 37 Et qui missi fuerant, erant. l. 39 Ideo specialiter *Pharisaei missi sunt quia Pharisaei* audientes praedicationem.
- Col. 306 l. 24 *justitiae solet* fieri.
- Col. 307 l. 13 est *divina* Scriptura. l. 28 perplexa admodum *investigatio*, cujus.
- Col. 309 l. 12 et *discerne* inter. l. 16 *violentiae*.
- Col. 310 l. 32 est *totius* humanae naturae.
- Col. 311 l. 14 Ecce agnus Dei, ecce qui tollit. l. 25 crucifigit *sibimet Christum (ipsum deest in cod.)*.
- Col. 312 l. 13 atque intelligentia *provehentur*. C l. 35 carnem esse, *quoniam* jam. l. 41 in *mysteria introductionem*.
- Col. 313 l. 18 *gratiae* baptismatis. l. 48 Aliud est enim.
- Col. 314 l. 22 Hic venit ad eum nocte. l. 23 in figura *catecuminum* ponitur. l. 42 quibus *NicoJemus orsus* est Christum alloqui.
- Col. 315 l. 13 *avobe* non legitur.
- Col. 316 l. 23 non potest introire in regnum Dei. *Prius dixit, non potest videre regnum Dei; nunc autem quasi mutato verbo: non potest introire in regnum*
- Col. 47 in- corruptibile *ceteraque*, quae.
- Col. 317 l. 35 qui non est natus adhuc *spiritus (de deest in cod.)*.
- Col. 320 l. 5 umbram suam ipsum corpus *aperit*. l. 19 figuratur *ea* forma. l. 40 consepulti sumus cum Christo *per baptismum in mortem (nisi deest in cod.)*. l. 47 *causa est* humanae salutis
- Col. 321 l. 30 Quamvis enim *judicium ejus*, quo. l. 48 qui autem neque *eum credit (in deest in cod.)*.
- Col. 323 l. 16 *Non enim missus erat in carcerem*. l. 54 *ab Joanne? Sufficerat (sic!) enim*.
- Col. 324 l. 7 *ab Joanne*. l. 11 Joannis *baptismati* effecisse. l. 31 sed ne *hoc errarent (in deest in cod.)*.
- Col. 325 l. 47 Datum in hoc loco pro *donatum* Joannes posuit.
- Col. 326 l. 33 qui nunc *baptizet* in Judaea.
- Col. 327 l. 21 *Putastis* majorem esse.
- Col. 328 l. 11 Qui caelo venit, super omnes est. *Eandem sententiam repetit, quam paulo superius dixit, qui desursum venit, super omnes est; nunc iterum, qui de caelo venit, super omnes est.* Eadem verba sunt, praeter quod cet. l. 51 et *aequalem* ipsius esse
- Col. 329 l. 18 qui accipit ejus testimonium, signavit, quia Deus verax est. *Et quid est signavit?* Hoc est in corde suo cet.
- Col. 330 l. 3 *ex mensura*. l. 36 et omnino *veritatis ignorantiae*.
- Col. 331 l. 28 lex enim neminem ad perfectum duxit; *et abiit iterum* in Gallaeam. l. 32 *Posthaec* venit.
- Col. 333 l. 22 dehinc *usque* ad altare. l. 51 incipit a martyrio Abel. l. 45 *appetitu*. l. 51 *abierunt* in civitatem.
- Col. 334 l. 26 adorari *Deum* putabant. l. 31 *Christum* l. 35 de humana *substitutione* sensibilive creatura.
- Col. 335 l. 24 *qua* ego dabo. l. 29 *qua* dabo ei, *fat* in eo.
- Col. 336 l. 16 *habitudines praetendunt*. l. 26 *superiori se* parti. l. 29 *quinquepertitum*. l. 44 *quia* vere dixisti. l. 51 sensus auctorum *variatur*.

Col. 337 l. 11 *delicto naturali ordine.*

Col. 338 l. 5 *contuntur.* l. 16 *in loco hoc an Hierosolymis.* l. 34 *in intimo templo cordis sui in intelligentiae suaeque purgabitur prius.*

Col. 339 l. 5 *in veritate cognitionis suae se adorant.* l. 14 *quoniam Dominus praedixit.* l. 44 *locutus sit cum mulieribus.*

Col. 340 l. 12 *Elevat ergo oculos suos, nos edocens cet.* l. 28 *Deus intemptator malorum est.*

Col. 341 l. 23 *Mosea.* l. 43-47 *Gravis siquidem — intelligentiae significantia ad marginem adscripta*

A sunt. l. 57 *intelligentiae significantia.* l. 83 *rationabilia animalia reptetur.*

Col. 342 l. 3 *ut prius inde satiati.* l. 52 *cui gratias egit nisi Patri.*

Col. 343 l. 11 *Colligite quae superaverant fragmenta.*

Col. 344 l. 32-43 *Quamquam multis — simul et piscium ad marginem adscripta sunt.* l. 39 *veluti post fragmenta panum collecta.*

Col. 345 l. 29 *reperitur.* l. 41 *et in novo.*

Col. 346 l. 2 *reversus est in montem.* l. 5 *miraculoque peracto solus iterum.* l. 7 *apponantur.* l. 14 *dividunt.*

II.

JOANNIS SCOTI COMMENTARII IN S. EVANGELIUM SECUNDUM JOANNEM.

FRAGMENTUM IV.

E codice eodem.

Sanctus Ambrosius per subjectum ordinem enumerat memoratas orationes: orationes, obsecrationes, postulationes, gratiarum actiones. Orationi subponit, quando bona nobis postulamus, obsecrationi, quando absolutionem a malis, postulationi pugnam contra omnia adversa. Et praescribit, scire nos debere hoc facere, quando in unum convenimus. Sanctus Augustinus ita: *precaiones, orationes, interpellationes, sive, ut vestri¹ codices habent, postulationes, gratiarum actiones. Et dicit: quas omnes² sive paene omnes³ frequentat ecclesia in solemnitate sacramentorum.* Precaio est omnis oratio ante illud quod agitur in dominica mensa; oratio est quicquid postea agitur usque ad communionem;

R interpellatio sive postulatio est quando populus benedicitur; gratiarum actio omnia concludit. Ubi sanctus Augustinus dicit *precaiones*, nostri codices habent *obsecrationes*. Obsecrationi, ut dictum est, subposita est postulatio⁴ a sancto Ambrosio pro absolutione peccatorum. Cetera uno modo nominamus, ut pra.....st⁵ de sancto Augustino. Eandemque vim obtinent, quam sanctus Ambrosius subposuit eis et in celebratione sacramentorum et in ceteris officiis. In omnibus, quae scribo, suspensor virorum ac piorum Patrum iudicio. Interim dico, quae sentio. Quae aguntur in celebratione missae, in sacramento dominicae passionis aguntur.

Cetera desunt.

VARIAE LECTIONES.

¹ Cod., *uri*; f. *nostri*, ut paulo post? ² Cod. *omnis*. ³ Cod. *omnis*. ⁴ Cod. *postolatio*. ⁵ Unum aut duo verba desunt: ubi exstabant, membrana abscissa est. Forte legendum ut *praedictum est*.